

ETHOS-TELLING

VAN DAK- EN THUISLOOSHEID

REGIO ZAANSTREEK

Colofon

De ETHOS-telling is een initiatief van Hogeschool Utrecht en Kansfonds

Uitvoering:

Hogeschool Utrecht, lectoraat Wonen en Welzijn

Auteurs:

Drs. Dorieke Wewerinke, Annabel Scheepers MSc, Martine Zanen MSc, Marte Kuijpers MSc, dr. Marjam Smeekens, dr. Gercoline van Beek en dr. Sandra Schel

Met dank aan:

Robin Heijna MSc, dr. ir. Anke van Gorp, Pien de Jonge MSc, Ronja Bruijns-Shoblak, dr. Esther van Eijk, Lincy Scholten MSc, Iris van 't Wout MSc, Desi van Roon MSc, Fraukje Coopmans MSc, ing. Rins Rutgers, Aline Korver MA en dr. Lia van Doorn

Met medewerking van:

Regio Zaanstreek

Regionale coördinatie door Conny van Wees

In samenwerking met:

KU Leuven, LUCAS: dr. Koen Hermans, Nana Mertens MA en Evelien Demaerschalk MSc

Financier:

Kansfonds, coördinatie door Willem van Sermondt, Esther Vogel en Eva Mos

Dioraphte

Datum publicatie:

8 oktober 2025

Bronvermelding bij gebruik van deze rapportage:

Wewerinke, D., Scheepers, A., Zanen, M., Kuijpers, M., Smeekens, M.V., Van Beek, G., & Schel, S. (2025). *ETHOS-telling van dak- en thuisloosheid in regio Zaanstreek*. Hogeschool Utrecht.

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Het aantal dak- en thuisloze personen in regio Zaanstreek	
Ingevulde vragenlijsten	3
Aantal dak- en thuisloze personen	4
ETHOS-Light categorieën	
Noodopvang	7
Tijdelijke opvang	8
Instelling	9
Niet-conventionele woonruimte	10
Bij familie, vrienden of derden	11
Woning met dreigende huisuitzetting	12
Verblijfplaats twee weken voorafgaand aan teldag	13
Verblijfplaats per gemeente	14
De profielkenmerken van de getelde dak- en thuisloze mensen	
Gender	15
Leeftijd	15
Nationaliteit, verblijfsstatus en geboorteland	16
Samenstelling huishouden	17
Inkomstenbronnen	17
Gezondheidsproblemen	18
Instellingsverleden	18
Duur van dak- en thuisloosheid	19
Aanleidingen voor verlies van woonzekerheid	20
Actieve begeleiding	21
Briefadres	21
Conclusies	22
Referenties	24
Bijlage 1: Deelnemende organisaties	25

Aanleiding voor de telling

Om beter zicht te krijgen op de aard en omvang van dak- en thuisloosheid voerde Hogeschool Utrecht in samenwerking met Kansfonds in 2025 voor de derde keer de ETHOS-telling uit. Hierbij werd gebruik gemaakt van een voor Nederland relatief nieuwe definitie van dakloosheid, de ETHOS-Light classificatie, en van een nieuwe telmethode. Dit rapport bevat de resultaten van de telling die plaatsvond op 10 april 2025 in regio Zaanstreek. De telling is uitgevoerd in nauwe samenwerking met de gemeenten die onderdeel uitmaken van deze regio: gemeenten Zaanstad, Wormerland en Oostzaan.

Het onderzoeksteam van Hogeschool Utrecht wordt ondersteund door het onderzoeksteam van de Katholieke Universiteit Leuven, dat de toegepaste telmethode heeft ontwikkeld onder leiding van prof. dr. Koen Hermans. De universiteit past de telmethode sinds 2020 met succes toe in een groot aantal Belgische regio's. Met toestemming van de Katholieke Universiteit Leuven past Hogeschool Utrecht de methode dit jaar voor de derde keer toe in Nederland.

Met het uitvoeren van de telling geven de gemeenten in regio Zaanstreek, Hogeschool Utrecht en Kansfonds een impuls aan het in kaart brengen van dak- en thuisloosheid in Nederland. De betrokken gemeenten hebben de ambitie om dak- en thuisloosheid in hun regio gedegen aan te pakken. Zij willen beleid gericht op preventie en aanpak van dakloosheid baseren op concrete cijfers en profielkenmerken van dak- en thuisloze mensen in hun regio.

ETHOS-Light classificatie

De ETHOS-Light classificatie wordt binnen de Europese Unie en door vooraanstaande onderzoekers in Europa gezien als de best onderbouwde manier om dakloosheid te meten (Edgar, 2012; Baptista & Marlier, 2019). ETHOS staat voor 'European Typology of Homelessness and Housing Exclusion' en definieert dakloosheid als een gebrek aan volwaardige huisvesting. De brede ETHOS classificatie bestaat uit dertien operationele categorieën die een onvolwaardige huisvestingssituatie beschrijven. Deze zijn onderverdeeld in vier conceptuele categorieën: dakloosheid, thuisloosheid, onveilige huisvesting en onbehoorlijke huisvesting (FEANTSA, 2005). Voor het meten van dakloosheid werd in 2006 een afgeslankte versie geïntroduceerd: ETHOS-Light (zie kader). Deze versie omvat zes van de dertien categorieën van de brede ETHOS classificatie en geldt als een minimale classificatie van dakloosheid. Alle mensen die geen eigen (t)huis hebben kunnen hiermee in beeld worden gebracht (FEANTSA, 2018).

De ETHOS-definitie sluit goed aan bij het feit dat de verblijfssituatie van dakloze mensen vaak wisselt. Mensen verblijven bijvoorbeeld (noodgedwongen) afwisselend bij vrienden, in niet-conventionele woonruimten, in de noodopvang voor dakloze mensen of op straat (Schel et al., 2023). Uit onderzoek blijkt ook dat een huisuitzetting een belangrijke route is naar dakloosheid (Al Shamma et al., 2015). Om die reden voegen wij, in navolging van het onderzoeksteam van de Katholieke Universiteit Leuven een zevende categorie aan de classificatie toe: mensen die hun woning binnen een maand moeten verlaten zonder dat zij zicht hebben op passende vervolghuisvesting (Hermans et al., 2021). Met de ETHOS-Light definitie kan naast zichtbare dakloosheid ook verborgen dakloosheid in beeld worden gebracht, met name onder mensen die verblijven bij familie, vrienden of derden en onder mensen die verblijven in een niet-conventionele woonruimte, zoals een auto, stacaravan, schuur of woning zonder basisvoorzieningen.

ETHOS-Light

-

1

Mensen die verblijven in de **openbare ruimte**
-

2

Mensen die verblijven in de **noodopvang** voor dakloze mensen
-

3

Mensen die verblijven in de **tijdelijke opvang** voor dakloze mensen
-

4

Mensen die binnen een maand na de teldag een **instelling verlaten** zonder passende vervolghuisvesting en mensen die **langer in een instelling verblijven** wegens gebrek aan passende vervolghuisvesting
-

5

Mensen die verblijven in **niet-conventionele woonruimten** vanwege een gebrek aan passende huisvesting (zoals auto, kraakpand, vakantiewoning)
-

6

Mensen die noodgedwongen tijdelijk verblijven bij **familie, vrienden of derden** vanwege een gebrek aan passende huisvesting
-

+

Mensen met een **dreigende huisuitzetting** die hun woning binnen een maand na de teldag moeten verlaten, zonder dat zij zicht hebben op passende vervolghuisvesting

TELDAG: 10 APRIL 2025

Aantal deelnemende organisaties: 33

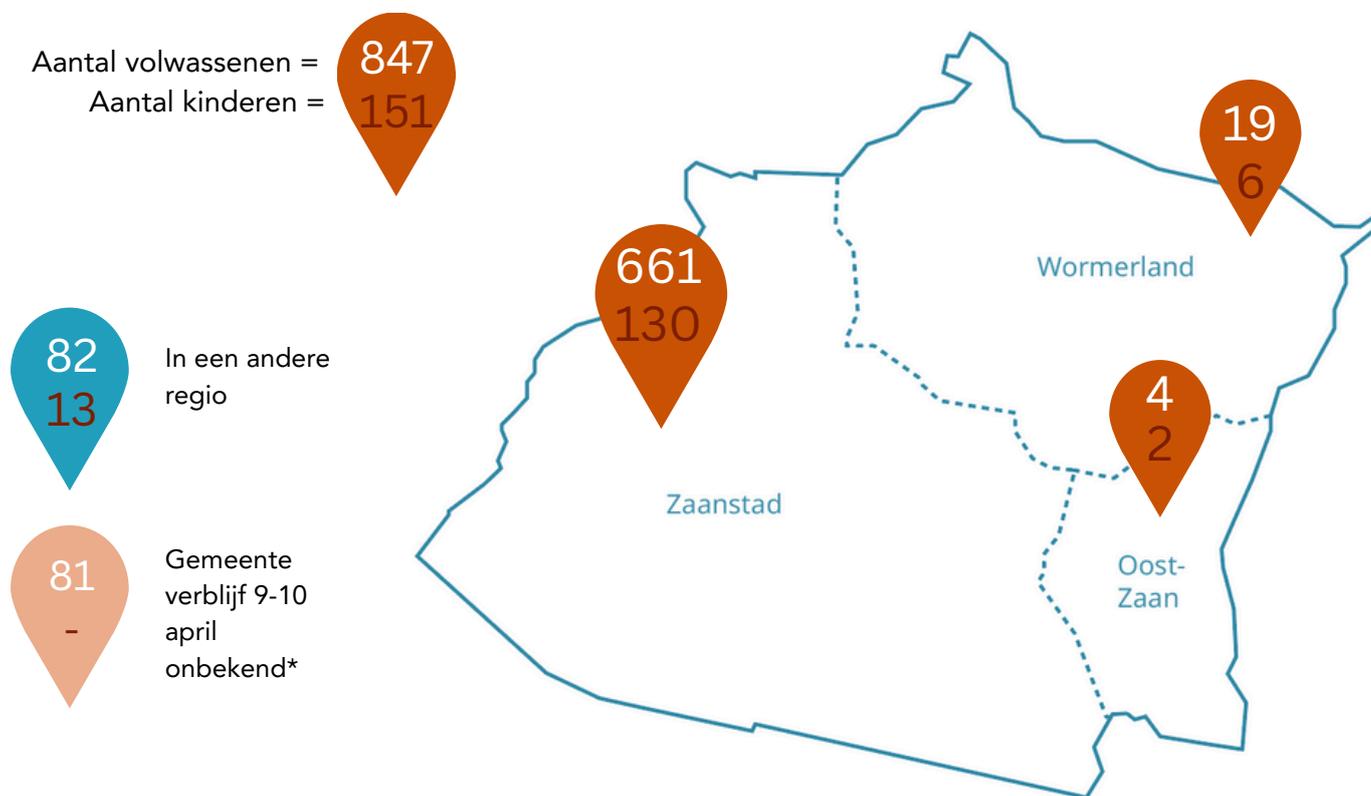
.....
Veel verschillende organisaties hebben meegedaan aan de telling, zoals: zorg- en hulpverleningsorganisaties, woningcorporaties, welzijnsorganisaties, sociaal wijk- en jeugdteams, opvangvoorzieningen voor dak- en thuisloze mensen, gemeenten en overheidsdiensten, (zorg-)instellingen, belangenbehartigerspartijen en lokale maatschappelijke initiatieven.

Voor iedere dak- of thuisloze persoon die een telorganisatie in beeld heeft, is een vragenlijst ingevuld. 28 organisaties vulden in totaal 1.132 vragenlijsten in. Daarnaast waren er 5 organisaties die meededen aan de telling, maar aangaven niemand in beeld te hebben op de teldag. De onderzoekers verwijderden 184 dubbeltellingen en 93 vragenlijsten waarbij niet was voldaan aan de voorwaarden van de telling. 6 vragenlijsten zijn samen met de dak- of thuisloze persoon ingevuld, de overige vragenlijsten zijn ingevuld door professionals werkzaam bij een telorganisatie. De meeste organisaties reageerden positief op het verzoek om mee te tellen. De volgende organisaties hadden mogelijk wel dak- en thuisloze personen in beeld, maar namen niet deel aan de telling: onderwijsinstellingen, bibliotheken, leegstandbeheerders, huisartsen, religieuze en diaconale organisaties, en vakantieparken en campings.

Diverse organisaties hebben met elkaar afgestemd wie welke mensen zouden tellen. Dit werd gedaan om dubbeltellingen te voorkomen en om de tijdsinvestering van het tellen zoveel mogelijk te beperken.

Verblijfplaats nacht van 9 op 10 april 2025

*Van de door het COA geregistreerde personen is niet bekend in welke gemeente zij binnen de regio verblijven. Daarom zijn zij bij onbekend opgeteld.

Regionale context bij de cijfers

- 01** In centrumgemeente Zaanstad zijn veel voorzieningen met een regionale functie voor dak- en thuisloze mensen. Dit is een verklaring voor het relatief hoge aantal getelde personen in Zaanstad.
- 02** Dak- en thuisloze EU-burgers (voornamelijk uit Bulgarije) zijn beperkt naar voren gekomen in de telling. Professionals in de regio geven aan dat het een uitdaging was om telorganisaties te betrekken die zicht hebben op deze groep.
- 03** Onderwijsinstellingen, bibliotheken, leegstandbeheerders, huisartsen, religieuze en diaconale organisaties, campings en vakantieparken hebben niet tot heel beperkt meegeteld.

998 getelde dak- of thuisloze personen

847 volwassenen **151** kinderen

 59% man **1%** anders

 27% vrouw **13%** onbekend

998

MENSEN IN EEN SITUATIE VAN DAK- OF THUISLOOSHEID

In de nacht van 9 op 10 april 2025 zijn in totaal 998 dak- en thuisloze personen geteld in regio Zaanstreek. We telden 847 dak- of thuisloze volwassenen en 151 minderjarige kinderen. Het merendeel van hen verblijft bij familie, vrienden of derden (26%) of in een instelling (25%).

502

MANNEN

59% van de getelde volwassen personen is man. Zij verblijven voornamelijk bij familie, vrienden of derden (23%), in de tijdelijke opvang (23%) en in een instelling (18%). De meeste dak- en thuisloze mannen zijn tussen de 28 en 39 jaar (28%).

230

VROUWEN

27% van de getelde volwassen personen is vrouw. Zij verblijven voornamelijk bij familie, vrienden of derden (32%), in de tijdelijke opvang (28%) en in een instelling (15%). De meeste dak- en thuisloze vrouwen zijn tussen de 18 en 27 jaar oud (40%).

151

KINDEREN

In totaal zijn er 151 minderjarige dak- en thuisloze kinderen geteld, waarvan 8 kinderen alleenstaand verblijven in een situatie van dak- of thuisloosheid en 143 kinderen samen met één of meerdere ouders. Tevens zijn er 353 kinderen geteld die niet zelf dak- of thuisloos zijn, maar van wie ten minste één ouder wel dak- of thuisloos is. 9 van de getelde personen zijn zwanger op de teldag.

283

JONGEREN

283 jongeren (18-27 jaar) zijn dak- of thuisloos. Zij vormen meer dan een kwart van de getelde dak- en thuisloze personen (28%). Jongeren zijn meestal alleenstaand zonder partner en kinderen (65%) en verblijven vooral in een instelling (41%), of bij familie, vrienden of derden (24%). Ongeveer een derde van de jongeren is vrouw (33%).

Aantal dak- en thuisloze personen

REGIO ZAA NSTREEK

ETHOS-Light classificatie		Volwassenen # 847	Mannen* # 502	Vrouwen # 230	Kinderen # 151
1	In de openbare ruimte	56 (7%)	51 (10%)	5 (2%)	-
2	In de noodopvang voor dakloze mensen	27 (3%)	21 (4%)	6 (3%)	6 (4%)
3	In de tijdelijke opvang voor dakloze mensen	181 (21%)	114 (23%)	65 (28%)	30 (20%)
4	In een instelling	234 (28%)	92 (18%)	35 (15%)	11 (7%)
5	In een niet-conventionele woonruimte (garage, (sta)caravan, kraakpand, ...)	108 (13%)	81 (16%)	26 (11%)	14 (9%)
6	Bij familie, vrienden of derden	194 (23%)	117 (23%)	74 (32%)	69 (46%)
+	In een woning met dreigende huisuitzetting	34 (4%)	16 (3%)	16 (7%)	21 (14%)
Verblijfssituatie onbekend op teldag, dak- of thuisloosheid bevestigd gedurende de twee weken voor de teldag		13 (2%)	10 (2%)	3 (1%)	-

*Het aantal getelde personen met een andere of onbekende genderidentiteit is hier niet weergegeven. Dit verklaart waarom het totaal aantal mannen en vrouwen niet optelt tot het totaal aantal personen.

In de rest van deze rapportage worden alleen de resultaten voor de getelde volwassenen weergegeven, tenzij anders vermeld.

Noodopvang voor dakloze mensen	Volwassenen # 27	%
Nachtopvang (bijv: Leger Des Heils locatie Zaamerf en Goudastraat)	20	74%
Noodopvang (bijv: Leger des Heis, locaties Zaamerf, Veilig Thuisbed, crisiswoning gezinnen)	2	7%
Winteropvang (bijv: Locatie Leger Des Heils Goudastraat)	3	11%
Anders	1	4%
Onbekend	1	4%

We telden in totaal 27 volwassenen (3%) die in de noodopvang voor dakloze mensen verblijven. Daarvan verblijven 3 personen (11%) in een ander type noodopvang dan hierboven weergegeven, zoals in een crisiswoning voor gezinnen.

Tijdelijke opvang voor dakloze mensen	Volwassenen # 181	%
Algemene 24-uurs opvangvoorziening voor dakloze mensen (bijv: Leger des Heils locatie Zaanerf en locatie Wandelweg Wormerland)	35	19%
Gezinsopvang (bijv: Leger des Heils Opvang (eenouder)gezinnen)	14	8%
Jongerenopvang (bijv: tijdelijke woonvoorziening Unids)	30	17%
Vrouwenopvang / veilige opvang (bijv: de Blijfgroep)	23	13%
Anders	2	1%
Onbekend	77	43%

Er verblijven in totaal 181 volwassenen (21%) in een tijdelijke opvangvoorziening voor dakloze mensen. Daarvan verblijven 2 personen (1%) in een ander type tijdelijke opvang dan hierboven weergegeven.

82%

verblijft langer wegens gebrek aan passende vervolghuisvesting

9%

verlaat binnen een maand de instelling zonder passende vervolghuisvesting

32%
asielzoekers-
centrum
74

26%
beschermd
wonen
61

19%
jeugdzorg-
voorziening
44

10%
GGZ-
instelling
24

8%
gevangenis
18

1%
instelling voor
verslavingszorg
3

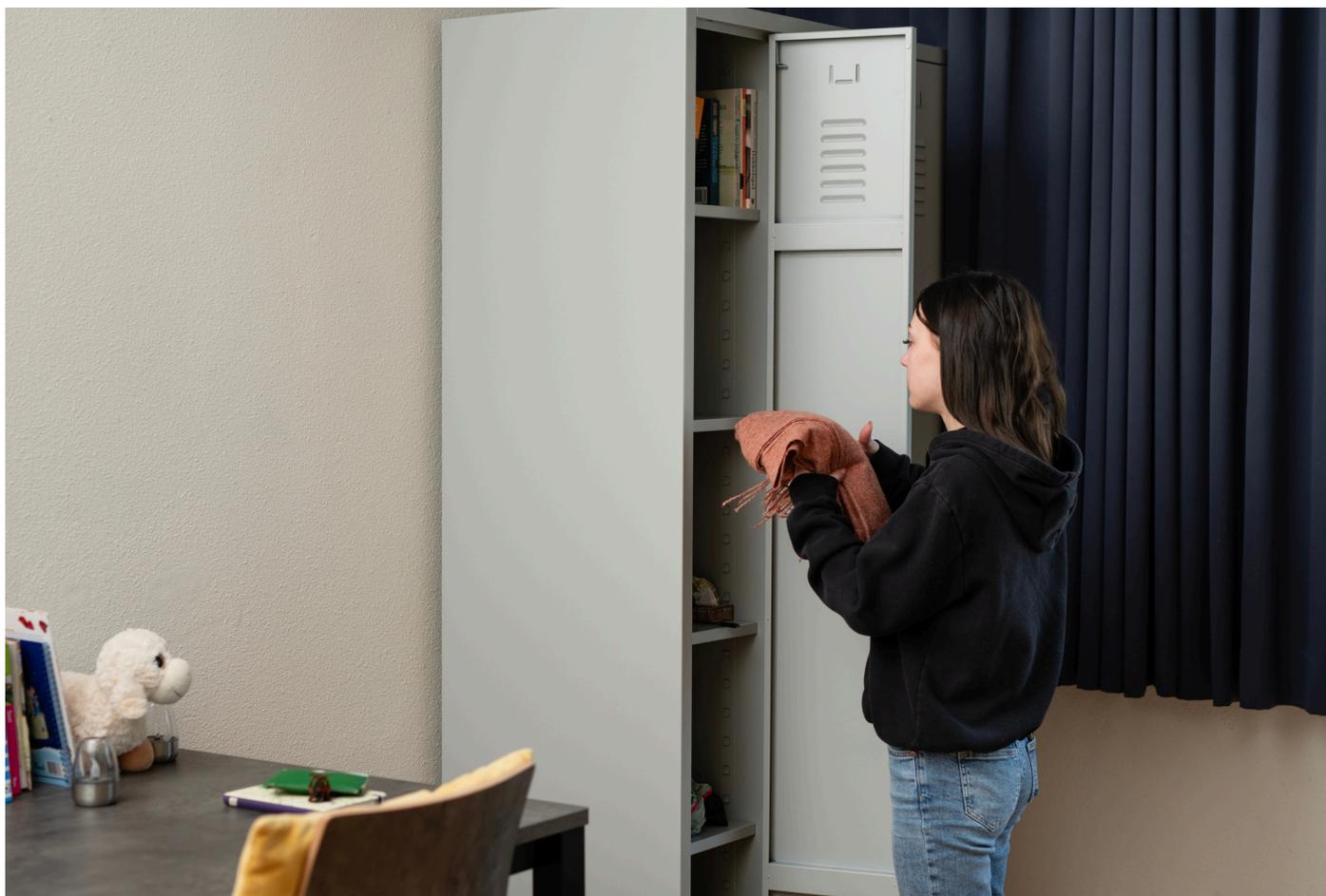

1%
revalidatie-
centrum
2

<1%
forensische
psychiatrische
instelling
1

In totaal verblijven 234 volwassenen (28%) in een instelling. Daarvan verblijft 1 persoon in een ander type instelling dan hierboven weergegeven, namelijk een verpleeghuis. Voor 6 volwassenen (3%) is het type instelling onbekend.

Niet-conventionele woonruimte

REGIO ZAANSTREEK

20%

boot
22

19%

auto
20

12%

garage/
schuur
13

10%

vakantiewoning
11

9%

kraakpand
10

8%

hotel/b&B
9

7%

camper /
busje
8

3%

(sta)caravan/
camping
3

1%

anti-kraakwoning
1

1%

bedrijfspannd
1

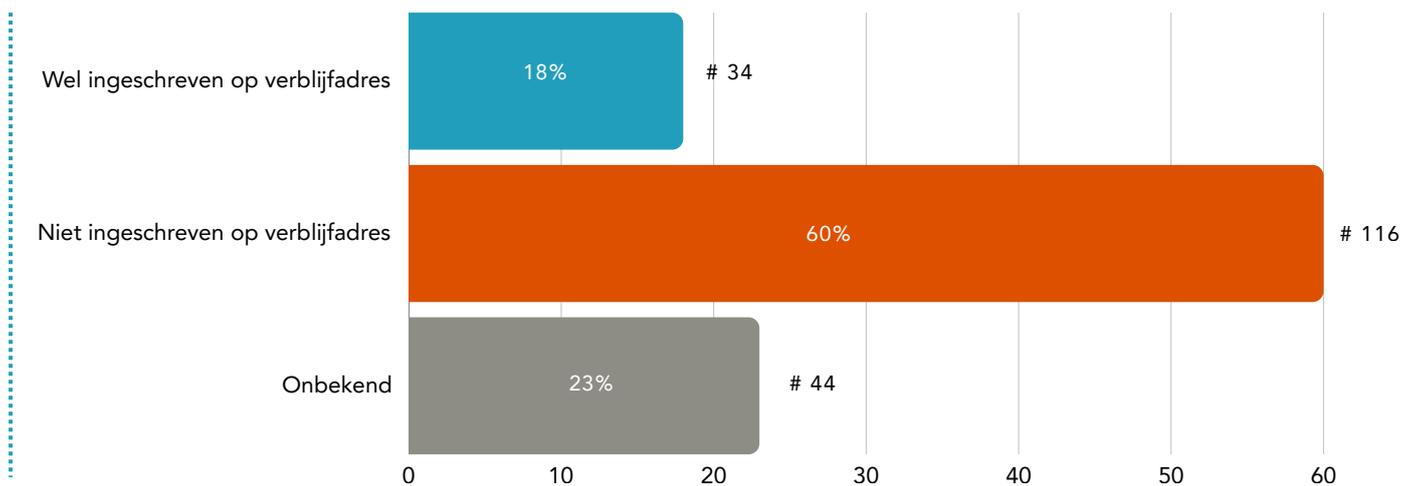
In totaal verblijven er 108 volwassenen (13%) in een niet-conventionele woonruimte. Daarvan verblijven 2 personen (2%) in een andere niet-conventionele ruimte, namelijk een bouwkeet en een gymzaal. Voor 8 personen (7%) is het type niet-conventionele woonruimte onbekend.

Bij familie, vrienden of derden

REGIO ZAA NSTREEK

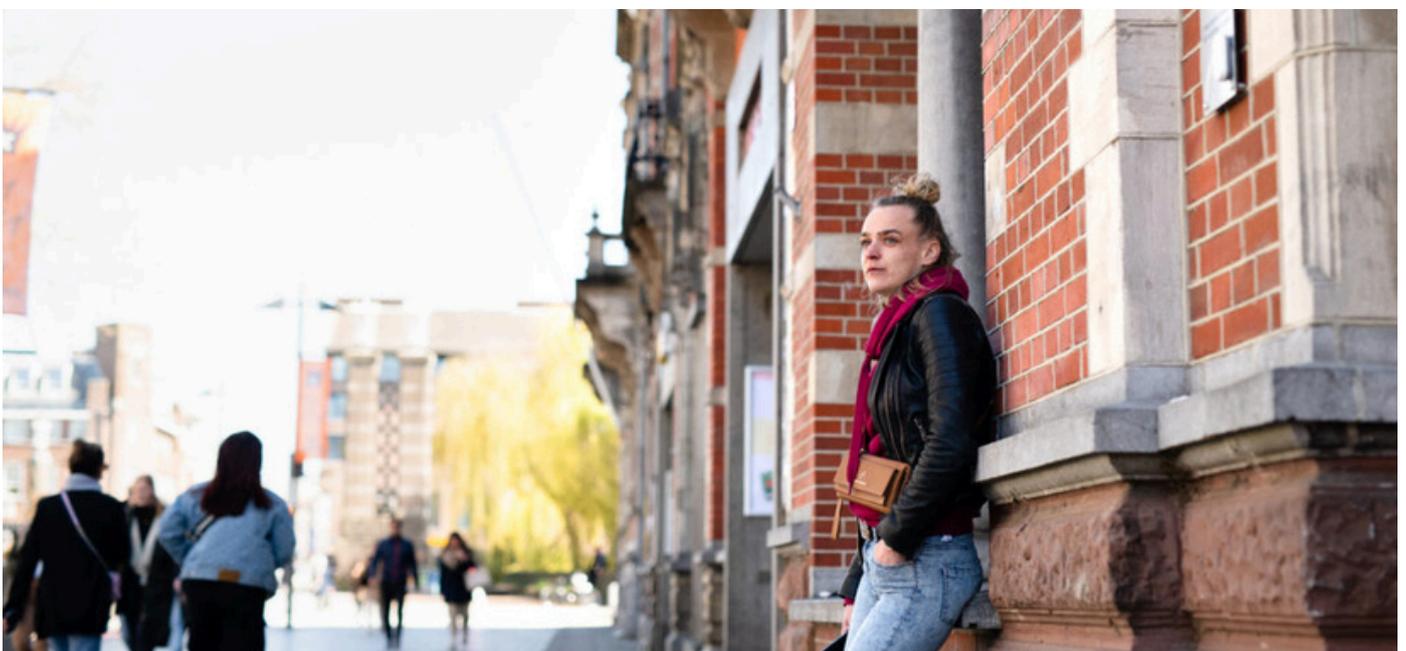
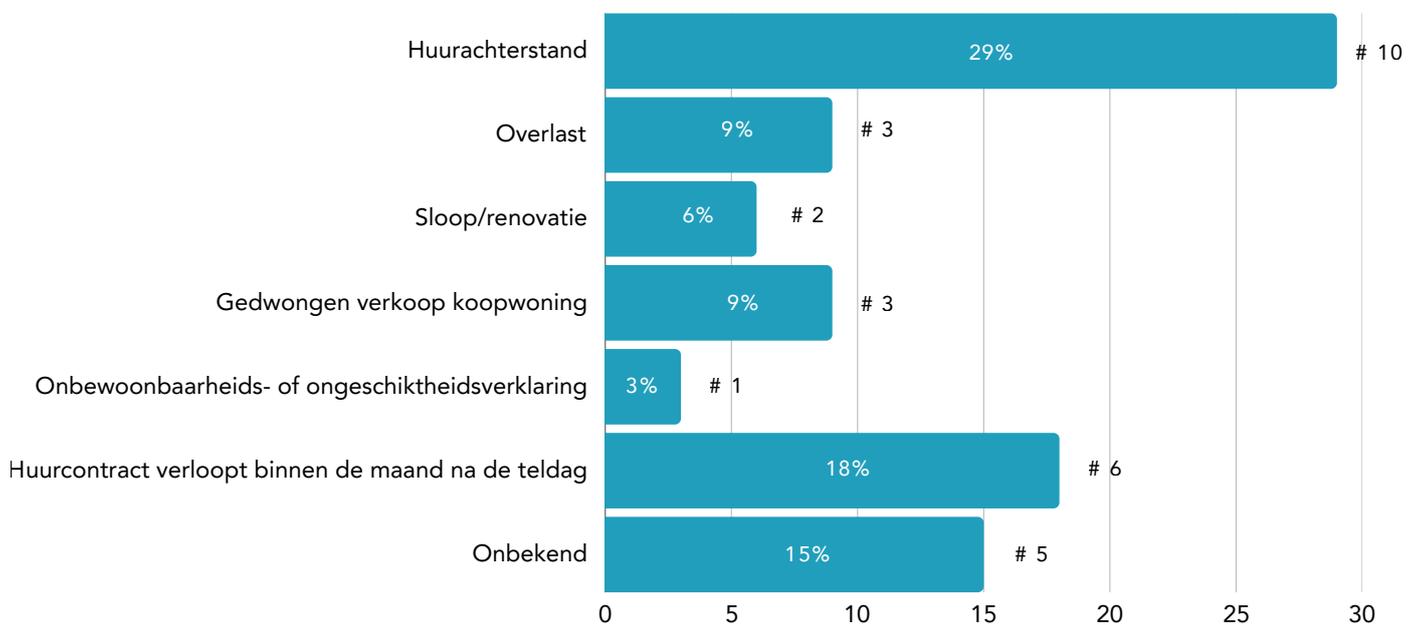
Van de getelde dak- en thuisloze volwassenen verblijven 194 volwassenen (23%) bij familie, vrienden of derden wegens gebrek aan passende huisvesting. Onderstaande tabel geeft het percentage volwassenen weer dat al dan niet stond ingeschreven op dit verblijfadres.

Woning met dreigende huisuitzetting

REGIO ZAA NSTREEK

Op 9 april 2025 hebben 34 volwassenen (4%) te maken met een dreigende huisuitzetting: zij moeten binnen een maand na de teldag hun woning verlaten zonder dat zij zicht hebben op passende vervolghuisvesting. Er konden meerdere redenen voor huisuitzetting worden gegeven. Deze staan weergegeven in onderstaande tabel. Voor 7 personen (21%) werd een andere reden voor dreigende huisuitzetting genoemd, waaronder het opeisen van de woning door de ex-partner in verband met een relatiebreuk. In 44% van de situaties betreft het een uitzetting uit een sociale huurwoning van een woningcorporatie, bij 24% een particuliere huurwoning en bij 15% een koopwoning. Bij 21% van de huisuitzettingen is het type woning onbekend.

Verblijfplaats twee weken voorafgaand aan de teldag

REGIO ZAANSTREEK

Naast de verblijfssituatie in de nacht van 9 op 10 april 2025 is ook de verblijfssituatie tijdens de twee weken voorafgaand aan de teldag in kaart gebracht. Dit geeft zicht op de dynamiek van dak- en thuisloosheid in de regio. Aangezien de verblijfssituatie van dak- of thuisloze mensen kan wisselen (mensen verblijven bijvoorbeeld vaak afwisselend in de openbare ruimte, in de noodopvang en bij familie, vrienden of derden) konden per persoon meerdere verblijfssituaties worden aangegeven in de twee weken voorafgaand aan de teldag. Dit verklaart waarom deze aantallen hoger kunnen zijn dan de aantallen op de teldag zelf.

ETHOS-Light classificatie		Aantal volwassenen op de teldag	Aantal volwassenen twee weken voor de teldag
1	In de openbare ruimte	56	83
2	In de noodopvang voor dakloze mensen	27	39
3	In de tijdelijke opvang voor dakloze mensen	181	184
4	In een instelling	234	232
5	In een niet-conventionele woonruimte (garage, (sta)caravan, kraakpand, ...)	108	122
6	Bij familie, vrienden of derden	194	212
+	In een woning met dreigende huisuitzetting	34	31
Persoon was niet dak- of thuisloos in de 2 weken voorafgaand aan de teldag		-	9
Verblijfssituatie onbekend, dak- of thuisloosheid bevestigd		13	28

Verblijfplaats per gemeente

REGIO ZAANSTREEK

	In de openbare ruimte	In de noodopvang voor dakloze mensen	In een tijdelijke opvang voor dakloze mensen	In een instelling	In een niet-conventionele woonruimte	Bij familie, vrienden of derden	In een woning met dreigende huissuitzetting	Verblijfsituatie onbekend, dak- of thuisloosheid bevestigd	Totaal aantal volwassenen + kinderen	% van aantal inwoners in de gemeente
Gemeente Oostzaan	-	-	-	-	-	4	-	-	4 +2	0,06%
Gemeente Wormerland	-	-	2	1	14	2	-	-	19 +6	0,15%
Gemeente Zaanstad	54	27	174	117	81	165	33	10	661 + 130	0,49%
Gemeente buiten regio	2	-	5	41	12	20	1	1	82 +13	-
Onbekend*	-	-	-	75	1	3	-	2	81	-
Totaal	56	27	181	234	108	194	34	13	847 +151	0,53%

*Van de door het COA geregistreerde personen is niet bekend in welke gemeente zij binnen de regio verblijven. Daarom zijn ze bij onbekend opgeteld.

Naast de verblijfplaats is ook gevraagd naar de profielkenmerken van de dak- of thuisloze persoon. De profielkenmerken zijn grotendeels gebaseerd op de professionele inschatting van de professionals van de tellende organisaties. Omdat vragen over profielkenmerken niet verplicht hoefden worden ingevuld en/of de informatie niet bekend was bij professionals, zijn deze niet altijd (volledig) ingevuld. Het percentage onbekend valt bij sommige profielkenmerken daarom relatief hoog uit. In deze gevallen is voorzichtigheid geboden bij het interpreteren van de cijfers.

Gender

59%
man
502

27%
vrouw
230

<1%
non-binair
1

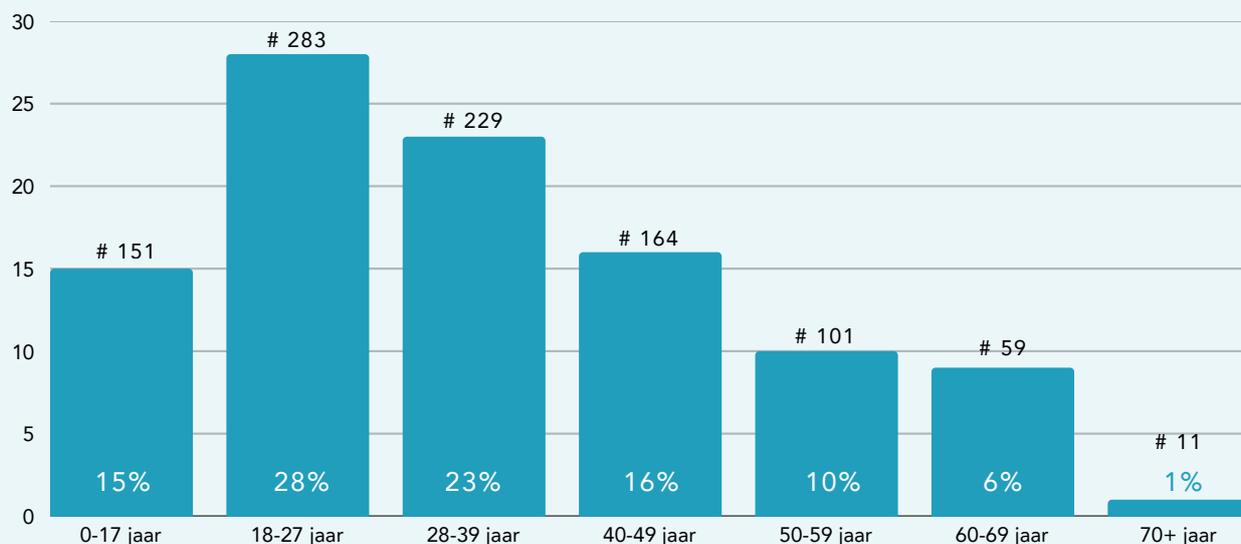

<1%
trans(gender)
4

13%
onbekend
110

Leeftijd

Nationaliteit

In totaal zijn er onder de getelde dak- en thuisloze volwassenen 36 verschillende nationaliteiten geteld.

63%

Nederlandse nationaliteit
533

RNI

<1%

Nederlands, uitgeschreven
uit het BRP, daarom
registratie RNI
4

8%

EU-burger
68

5%

burger van buiten de EU
45

STAATLOOS

<1%

staatloos
1

23%

onbekend
196

Verblijfstatus # 242

14%

permanent
verblijfsrecht
33

35%

tijdelijk
verblijfsrecht
85

1%

in
procedure
3

1%

onwettig
verblijf
2

49%

onbekend
119

Geboorteland

Top 5 geboortelanden

48%

Nederland
402

4%

Polen
34

3%

Suriname
25

3%

Turkije
23

2%

Syrië
16

Samenstelling huishouden

Het huishouden bestaat uit mensen (familieband of partner) met wie de persoon op dit moment samenleeft in een situatie van dak- of thuisloosheid. Hieronder zijn de meest voorkomende resultaten weergegeven. Daarnaast verblijven er 2 personen (<1%) samen met hun ouder(s), en 4 personen (1%) samen met hun ouder(s) en kind(eren) in een situatie van dak- of thuisloosheid. Voor 6 personen (1%) gaat het om een ander familieverband. Voor 199 personen (24%) is deze informatie onbekend.

64%

alleenstaand
zonder kind(eren)
538

7%

alleenstaand met
kind(eren)
61

2%

met partner
zonder kind(eren)
20

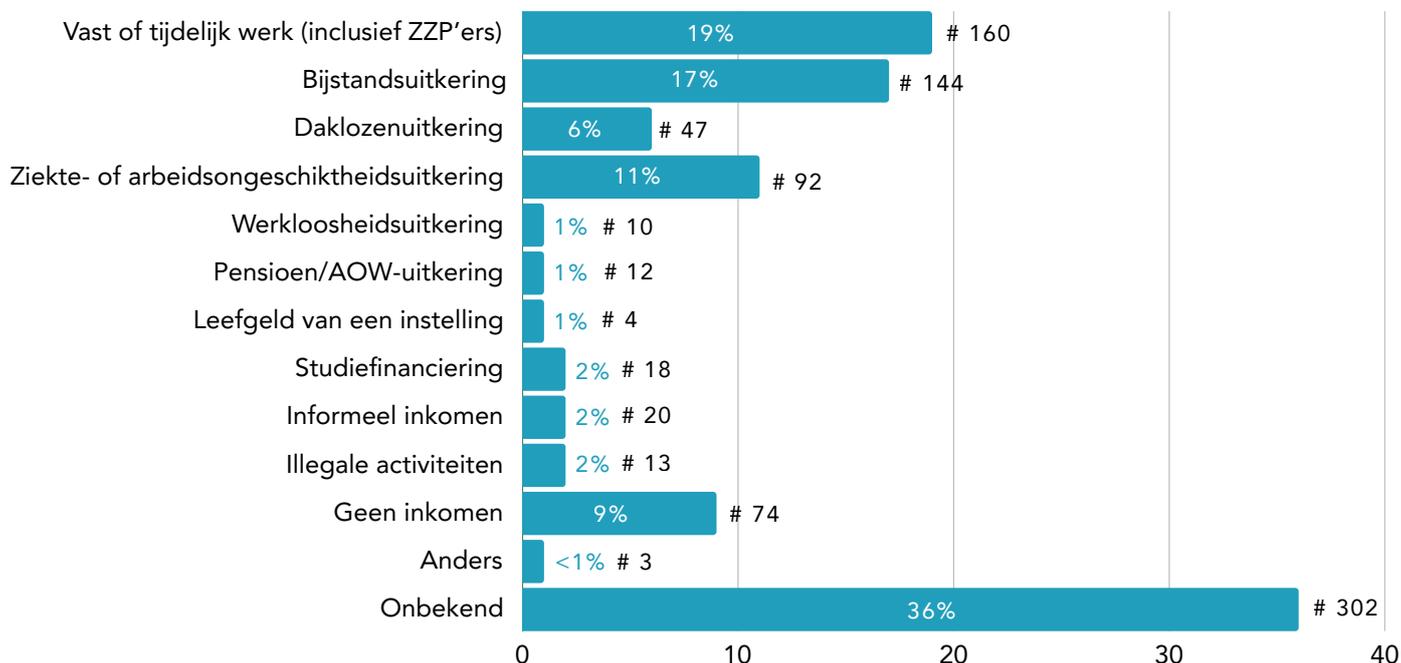

2%

met partner met
kind(eren)
17

Inkomstenbronnen

Per persoon zijn er meerdere inkomstenbronnen mogelijk. Voor 3 getelde volwassenen (<1%) zijn er andere inkomstenbronnen genoemd, zoals donaties van familieleden.

Gezondheidsproblemen

Per persoon konden meerdere (vermoedelijke) gezondheidsproblemen worden aangegeven. Bij een groot deel van de getelde volwassenen is niet bekend of er sprake is van gezondheidsproblemen, namelijk 273 personen (32%). 7 personen (1%) hebben andere gezondheidsproblemen zoals niet-aangeboren hersenletsel (NAH) en gebitsproblemen. Het is niet duidelijk of de genoemde gezondheidskenmerken als oorzaak of gevolg kunnen worden gezien in relatie tot (dreigende) dak- en thuisloosheid. Voorzichtigheid is daarom geboden bij het interpreteren van deze cijfers.

36%

(vermoeden van)
mentale
gezondheidsproblemen
307

28%

(vermoeden van)
verslaving
240

13%

(vermoeden van) (licht)
verstandelijke
beperking
112

7%

langdurige lichamelijke
gezondheidsproblemen
62

4%

fysieke
beperking
36

10%

geen gezondheids-
problemen
88

Instellingsverleden

12%

verleden in een
psychiatrische
voorziening
97

11%

verleden in een
jeugdzorg-
voorziening
95

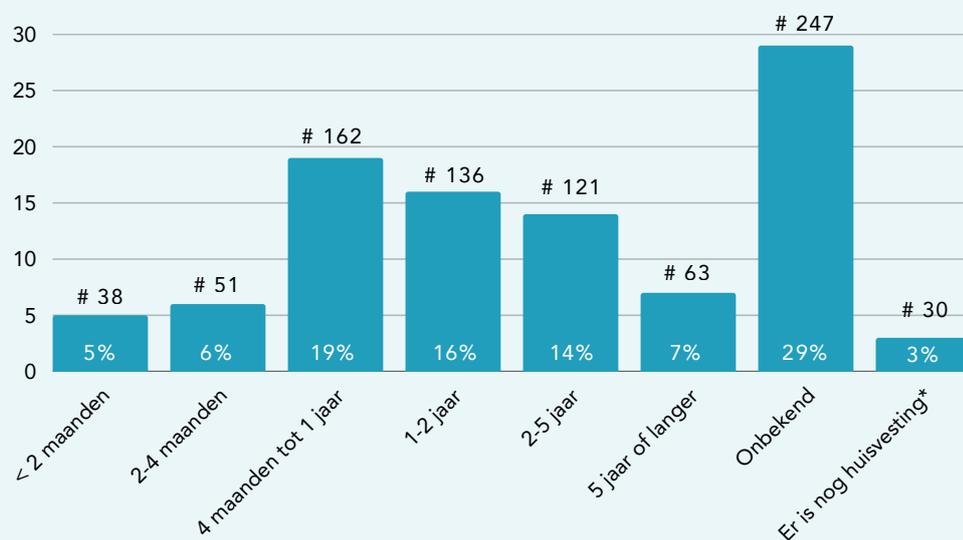

17%

verleden in
een gevangenis
142

16% van de getelde volwassenen (133 personen) verbleef nooit in een van bovengenoemde instellingen. Of iemand op enig moment in een psychiatrische instelling, jeugdzorgvoorziening of gevangenis verbleef, is voor het merendeel van de volwassen personen (31%) onbekend. De genoemde percentages zijn daarmee naar waarschijnlijkheid lager dan het werkelijke percentage personen dat op enig moment in een instelling verbleef.

Duur van dak- en thuisloosheid

*De personen die nog over huisvesting beschikken, zijn de personen in een situatie van dreigende huisuitzetting (verlies van huisvesting binnen een maand na de teldag)

Verskil aanleiding verlies van woonzekerheid versus oorzaken van dak- en thuisloosheid

Per persoon is een inschatting gemaakt van de *aanleidingen* die direct hebben bijgedragen aan het verlies van woonzekerheid. Belangrijk om te benadrukken is dat het hierbij niet gaat om *oorzaken* van dak- en thuisloosheid. Bij oorzaken wordt gekeken naar bredere onderliggende persoonlijke en structurele factoren, zoals het gebrek aan betaalbare en passende huisvesting, of onvoldoende toegankelijke zorg en ondersteuning.

Aanleidingen voor verlies van woonzekerheid

Per persoon konden meerdere aanleidingen voor verlies van woonzekerheid worden aangegeven. Hieronder worden de meestgenoemde aanleidingen uitgelicht. Voor 30% van de volwassenen (259 **personen) is deze informatie onbekend.

15%
conflict met
familie/huisgenoten
128

15%
relatiebreuk
126

14%
psychische
problemen
119

12%
verslaving
103

9%
huissuitzetting*
73

7%
financiële problemen
63

7%
huiselijk geweld
59

6%
ontslag uit een
instelling
54

6%
gedwongen verlaten
van een woning**
55

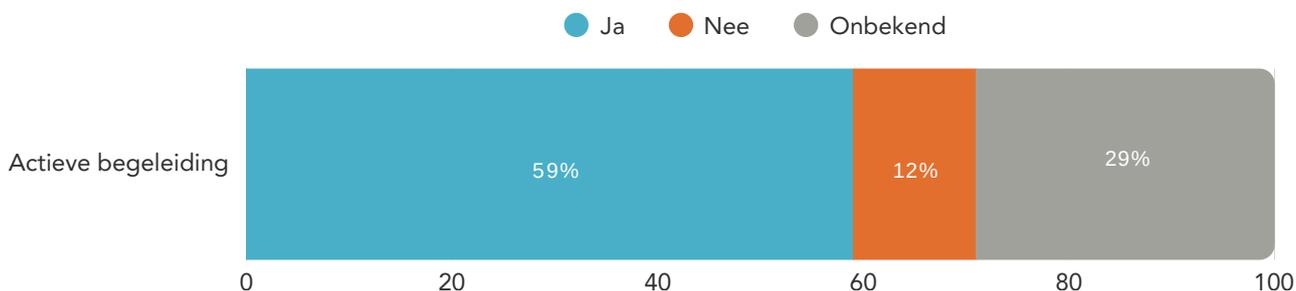
4%
immigratie/remigratie
36

* Redenen voor huissuitzetting waren overlast, huurschuld, drugshandel, woonfraude of de beëindiging van een omklapcontract.

Het gedwongen verlaten van een woning vond plaats vanwege de verkoop van een woning, renovatie, de onbewoonbaarheid van de woning of het einde van de huurovereenkomst.

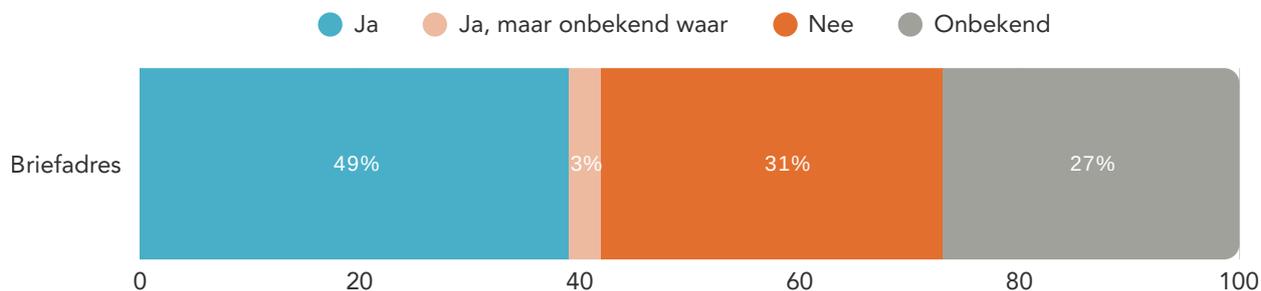
Actieve begeleiding

Ruim de helft van de getelde dak- of thuisloze volwassenen wordt actief begeleid door één of meerdere organisaties (506 personen, 59%). Actieve begeleiding is daarbij gedefinieerd als 'minimaal één begeleidingscontact in de afgelopen maand'. Veel genoemde organisaties die actieve begeleiding bieden zijn GGD, Brijder, Leger des Heils en het sociaal wijkteam.

Briefadres

Iets minder dan de helft van de getelde volwassenen beschikt over een briefadres (356 personen, 42%). Een briefadres (ook wel een postadres genoemd) is een adres waar de overheid iemand zonder kan bereiken. De meeste mensen hebben een briefadres bij een van de deelnemende gemeenten of bij familie, vrienden of derden.

Op 10 april 2025 hebben 33 organisaties in totaal 998 dak- en thuisloze personen in beeld gebracht in regio Zaanstreek. Dit komt neer op 0,53% van de totale bevolking in de regio, wat betekent dat 1 op de 189 inwoners zich in een situatie van dak- of thuisloosheid bevindt. Alle mensen die volgens de ETHOS-Light classificatie in een leefsituatie van dak- of thuisloosheid verkeren en in beeld waren bij de betrokken organisaties in de regio, zijn meegeteld. Met vertegenwoordigers van deze organisaties en medewerkers van de deelnemende gemeenten reflecteerden we op de resultaten van de telling. Op basis van de cijfers en deze reflecties lichten we enkele conclusies uit.

01 Grote diversiteit aan dak- en thuisloze personen en leefsituaties

De telling laat zien dat de groep dak- en thuisloze personen in regio Zaanstreek zeer divers is. Bijna twee derde van de getelde volwassenen is man, bijna een derde is vrouw. Dak- en thuisloze personen zijn geteld in alle leeftijdscategorieën, variërend van jonge kinderen tot mensen van 70 jaar en ouder. Daarnaast werden in totaal 36 verschillende nationaliteiten geteld. De leefsituaties van dak- en thuisloze mensen zijn eveneens divers: de grootste groep volwassenen verblijft in een instelling (28%), gevolgd door verblijf bij familie, vrienden of derden (23%). Het aandeel personen dat in de openbare ruimte of in een opvangvoorziening verblijft, bedraagt in totaal niet meer dan 31%. Dit doorbreekt het dominante beeld dat dak- en thuisloosheid vooral gaat om alleenstaande mannen met psychische- of verslavingsproblemen die op straat of in de opvang verblijven.

02 Dak- en thuisloosheid treft ook veel vrouwen

Hoewel mannen de grootste groep dak- en thuisloze mensen vormen, laat de telling zien dat ook vrouwen een belangrijk deel van deze groep uitmaken. In regio Zaanstreek zijn in totaal 230 dak- en thuisloze vrouwen geteld, wat overeenkomt met 27% van de volwassen personen. Opvallend is dat dit aandeel aanzienlijk hoger ligt dan eerdere statistieken suggereerden: volgens de landelijke schattingen van het CBS is 17% van de dakloze mensen vrouw (CBS, 2024). De leefsituaties van dak- en thuisloze vrouwen verschillen van die van mannen. Vrouwen verblijven relatief minder vaak in de openbare ruimte (2%) en in de noodopvang (3%). Zij verblijven voornamelijk bij familie, vrienden of derden (32%), in de tijdelijke opvang (28%) en in een instelling (15%). Vrouwen verblijven relatief vaak met kinderen in een situatie van dak- of thuisloosheid. De meerderheid van de alleenstaande dak- en thuisloze ouders is vrouw (84%). Daarnaast zijn 9 dak- of thuisloze vrouwen zwanger.

03 Dak- en thuisloosheid treft veel kinderen en jongeren

De telling laat zien dat dak- en thuisloosheid veel kinderen en jongeren treft. In totaal zijn er 151 dak- of thuisloze kinderen geteld (15% van de totale groep) en 283 jongeren van 18 tot 27 jaar (28%). Van de kinderen onder 18 verblijven er 143 met hun ouder(s) in dak- of thuisloosheid, en 8 zonder ouder(s). Tevens zijn er 353 kinderen geteld die niet zelf dak- of thuisloos zijn, maar van wie ten minste één ouder wel dak- of thuisloos is. De meeste dak- en thuisloze kinderen verblijven bij familie, vrienden of derden (46%), in een tijdelijke opvang (20%) en in een woning met dreigende huisuitzetting (14%). De meeste getelde jongeren zijn alleenstaand (65%). Zij verblijven vooral in een instelling (41%) of bij familie, vrienden of derden (24%).

04 Dak- en thuisloosheid komt overal voor

Dak- en thuisloosheid komt niet alleen voor in centrumgemeente Zaanstad, maar in alle gemeenten van de regio, ook de regiogemeenten. Het percentage dak- en thuisloze personen per gemeente varieert van 0,06% tot 0,49%. We zien in alle gemeenten een diversiteit aan leefsituaties van dak- en thuisloosheid. In de regiogemeenten verblijven relatief minder mensen in de openbare ruimte en in opvangvoorzieningen, en relatief meer mensen bij familie, vrienden of derden of in niet-conventionele woonruimten, vergeleken met de grotere centrumgemeente. Lokale verschillen hangen samen met aanwezige voorzieningen en de mate waarin relevante organisaties zijn betrokken bij de telling.

05 Instellingen worden noodgedwongen gebruikt als opvanglocaties

De ETHOS-Light classificatie omvat ook mensen die langer dan nodig in een instelling verblijven, uitsluitend vanwege het ontbreken van passende huisvesting. De instelling fungeert in zulke gevallen feitelijk als opvanglocatie. In regio Zaanstreek komt dit voor bij instellingen zoals beschermd wonen, gevangenis, GGZ, jeugdzorginstellingen en asielopvang (AZC's). In totaal verblijven 191 personen langer in een instelling vanwege gebrek aan passende huisvesting. Dit heeft grote impact op de levens van betrokkenen en vergroot de druk op instellingen. Professionals zien het tekort aan betaalbare en passende woonplekken als de belangrijkste oorzaak dat mensen onnodig lang in instellingen blijven.

Referenties

- Al Shamma, S., Van Straatten, B., Boersma, S., Rodenburg, S., Van der Laan, J., Van de Mheen, D. & Wolf, J. (2015). Dakloze mensen in de vier grote steden: veranderingen in 2,5 jaar. Eindrapportage Coda-G4. Rotterdam: Instituut voor Verslavingsonderzoek.
- Baptista, I., & Marlier, E. (2019). Fighting homelessness and housing exclusion in Europe: A study of national policies. European Social Policy Network (ESPN). European Commission.
- Centraal Bureau voor de Statistiek (2025). Dakloze mensen 18 tot 65 jaar, persoonskenmerken. CBS StatLine. Geraadpleegd op 2 september 2025, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/85616NED>
- Edgar, B. (2012). The ETHOS definition and classification of homelessness and housing exclusion. *European Journal of Homelessness*, 6, 219-226.
- FEANTSA. (2005). ETHOS: European Typology of Homelessness and Housing Exclusion. Verkregen via: [ethos2484215748748239888.pdf \(feantsa.org\)](https://www.feantsa.org/ethos2484215748748239888.pdf).
- FEANTSA. (2018). ETHOS Light: European Typology of Homelessness and Housing Exclusion. Measurement of Homelessness at European Union Level. Verkregen via: www.feantsa.org/download/fea-002-18-update-ethos-light-0032417441788687419154.pdf.
- Hermans, K. (2021). Tellingen dak- en thuisloosheid. Globaal rapport. Verkregen via https://media.kbsrb.be/nl/media/7768/pub2021_3767_dakenthuisloosheid_gloobaal_nl_def.pdf.
- Schel, S., Wewerinke, D., De Vries, J. & Van Doorn, L. (2023). Nieuwe telling van dak- en thuisloosheid. Sociaal Bestek. Verkregen via: [Nieuwe telling van dak- en thuisloosheid \(sociaalbestekpremium.nl\)](https://www.sociaalbestekpremium.nl/nieuwe-telling-van-dak-en-thuisloosheid).

Bijlage 1. Deelnemende organisaties

Deelnemende organisaties

1. Blijf Groep Zaanstreek-Waterland
2. Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA)
3. De Regenboog Groep
4. De SMD (Stichting Maatschappelijke Dienstverlening)
5. Evean
6. Fivoor
7. Gemeente Zaanstad
8. Gemeente Oostzaan
9. Gemeente Wormerland
10. GGD Zaanstreek-Waterland
11. GGZ Reclassering Fivoor
12. Jeugdbescherming Regio Amsterdam
13. Kruispost
14. Leger des Heils
15. Level
16. Newbees
17. Odion
18. Parnassia Noord-Holland
19. Parteon
20. perMens
21. Politie
22. Sociale wijkteams
23. Stichting Bronx Begeleid Wonen
24. Stichting Jeugdteam Zaanstad
25. Veilig Thuis Zaanstreek-Waterland
26. Vluchtelingenwerk
27. Wilskracht Zorg
28. Zorg- en Veiligheidshuis Zaanstreek-Waterland

REGIO ZAANSTREEK

Deelnemende organisaties die niemand in beeld hadden op de teldag

1. Stichting Bronx Begeleid Wonen
2. Parnassia afdeling EPA/LVB
3. Newbees
4. Gemeente Zaanstad- toezichthouder kamerverhuur
5. Politie